

2.Бузаджи І.О., Венчурний капітал в Україні як джерело фінансування інвестиційних проєктів, Харківський національний університет радіоелектроніки, 2011 <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=697>

3.Гладких И.В. Обзор рынка прямых и венчурных инвестиций за 2005 год // СПБ., РАВИ – 2006 – 110 с.

4.Дагаев А. Бюджетное финансирование НИОКР в Соединенных Штатах Америки // Федерализм. – 2005. - № 1. – С. 129 – 162.

5.Дюгованець О.М. Особливості венчурного інвестування в Україні / О.М. Дюгованець // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011.– Спецвипуск 33, частина 2. – С. 70-73

6.Евдокимова Е.И. Обзор российского рынка прямых и венчурных инвестиций (1994-2000) // СПБ.: РАВИ – 2005. – 51 с.

7.Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»: за станом на 01 серпня 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна рада України. - Офіц. сайт. - 3 с. - Режим доступу до бази «Загальне законодавство»: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2299-14>.

8.Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення»: за станом на 1 серпня 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Офіц. сайт. – 5 с. – Режим доступу до бази «Загальне законодавство»: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1057-15>

9.Закон України «Про страхування»: за станом на 1 серпня 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Офіц. сайт. – 3 с. – Режим доступу до бази «Загальне законодавство»: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F96-%E2%F0>

Загальна характеристика господарських товариств

Зборовська Н.О., курсант навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки, психологічної служби та Національної гвардії України

Науковий керівник: кандидат економічних наук *Островерх Л.Л.*

Господарські товариства є результатом тривалого історичного розвитку. Деякі види беруть свій початок у римському праві, інші формуються відповідно специфічним поглядам середньовікової епохи, треті зобов'язані своїм походженням економічним умовам нового часу. У дореволюційному законодавстві зазначалися такі форми товариств: повне, на вірі, акціонерне й артільне, а у законодавстві перших років радянської влади – просте товариство, повне, товариство на вірі і з обмеженою відповідальністю.

У економічній системі Радянського Союзу переважна більшість підприємств мало державну форму власності, де власником виступала держава. З появою приватної власності стало можливим утворення нових форм господарської діяльності. З метою створення ринкової системи був початий процес приватизації колишніх державних підприємств і проголошена свобода підприємництва, тобто свобода створення і функціонування нових приватних підприємств.

Об'єднання партнерів для спільного бізнесу називають товариством. Участь у товаристві прийнято скріплювати письмовою угодою або договором. Для більш тісної і тривкої спілки товариство оформляється

як підприємство. Отже, господарськими товариствами визнаються підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку. Товариства є юридичними особами. Юридичними особами визнаються організації, які мають відокремлене майно, можуть від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачами і відповідачами в суді, господарському суді або в третейському суді. Всі господарські товариства є юридичними особами, діють на підставі установчих документів, затверджених засновниками, мають власні назви із зазначенням організаційно-правової форми товариства. Товариства можуть займатися будь-якою підприємницькою діяльністю, яка не суперечить законодавству України.

Вибір конкретного виду господарського товариства залежить від цілей і намірів його засновників, а також у ряді випадків передбачених законодавством. Наприклад, фондова біржа та інвестиційний фонд можуть бути створені тільки в формі приватного акціонерного товариства, страхові компанії – у формі товариства з додатковою відповідальністю, ломбард – повного товариства.

На сьогоднішній день найбільшою популярністю в Україні користуються товариства з обмеженою відповідальністю (завдяки простоті створення, обмеженої відповідальності учасників, придатності для організації як малого, так і великого бізнесу), а також акціонерні товариства.

Учасники товариства мають право:

1. Брати участь в управлінні справами товариства в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених цим Законом;

2. Брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди). Право на отримання частки прибутку (дивідендів) пропорційно частці кожного з учасників мають особи, які є учасниками товариства на початок строку виплати дивідендів;

3. Вийти в установленому порядку з товариства;

4. Одержувати інформацію про діяльність товариства.

Учасники можуть мати також інші права, передбачені законодавством і установчими документами товариства.

Учасники товариства зобов'язані:

- додержувати установчих документів товариства і виконувати рішення загальних зборів та інших органів управління товариства;

- виконувати свої зобов'язання перед товариством, в тому числі і пов'язані з майновою участю, а також вносити вклади (оплачувати акції) у розмірі, порядку та засобами, передбаченими установчими документами;

- не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність товариства;

- нести інші обов'язки, якщо це передбачено Законом «Про господарські товариства», іншим законодавством України та установчими документами.

Вклади учасників і засновників становлять статутний капітал товариства. Вкладом учасника (засновника) товариства є сукупність грошових коштів, майна і майнових прав, оцінених за згодою учасників у національній валюті України і переданих товариству для забезпечення його діяльності у порядку, розмірах і в терміни, визначені установчими документами. Вклад, оцінений у гривнях, становить частку учасника або засновника у статутному капіталі.

Вкладами учасників та засновників можуть бути:

- рухоме і нерухоме майно (речі), не заборонене до обігу на території України;

- цінні папери, передача яких дозволяється чинним законодавством України;

- грошові кошти у валюті України або іноземній валюті;

- майнові права, включаючи права інтелектуальної власності, право користування майном, природними ресурсами, право на здійснення господарської діяльності і т. ін.

Закон забороняє використовувати для формування статутного капіталу бюджетні кошти, крім випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання наслідків фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України протягом строку його дії», а також кошти, одержані в кредит та під заставу.

Вкладами учасників та засновників товариства можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права (в тому числі на інтелектуальну власність), грошові кошти, в тому числі в іноземній валюті.

Загалом статутний капітал формується з врахуванням наступних принципів:

- 1) дотримання законодавчих вимог щодо мінімального розміру статутного капіталу;

- 2) розмір статутного капіталу повинен відповідати інтересам учасників відносно розподілу часток;

- 3) статутний капітал повинен формуватися у розмірі, необхідному для досягнення поставленої мети.

Товариство має право змінювати (збільшувати або зменшувати) розмір статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу може бути здійснено лише після внесення повністю всіма учасниками своїх вкладів

(оплати акцій), крім випадків, передбачених цим Законом. Повна сплата внесків до статутного капіталу повинна бути здійснена на протязі одного року з дня створення юридичної особи. Зменшення статутного капіталу при наявності заперечень кредиторів товариства не допускається. Рішення товариства про зміни розміру статутного капіталу набирає чинності з дня внесення цих змін до державного реєстру.

Найменування господарського товариства визначається його учасниками і повинно містити зазначення виду товариства, а для повних та командитних товариств – прізвища (найменування) учасників товариства, або хоча б одного з них з додатком типу «... і компаньйон», «... і син», «... і товариші».

Забороняється використовувати в найменуваннях підприємств повні або скорочені найменування органів державної влади, органів місцевого самоврядування та похідні від цих найменувань, а також найменування, тотожні найменуванням інших суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб чи об'єднань громадян, внесених до відповідних реєстрів.

Орган державної реєстрації дає змогу попередньо здійснити перевірку заявленого найменування суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи на тотожність найменуванню вже зареєстрованого суб'єкта, внесеного до відповідних реєстрів. В органі державної реєстрації можна зарезервувати терміном на 2 місяці (для публічних акціонерних товариств – на 9 місяців) найменування суб'єкта підприємницької діяльності, яке включається в окремий перелік зарезервованих найменувань та враховується під час перевірки на тотожність поряд з найменуваннями вже зареєстрованих суб'єктів.

Акціонерне товариство, товариство з обмеженою і товариство з додатковою відповідальністю створюються і діють на підставі установчого договору і статуту, повне і командитне товариство – установчого договору.

Установчі документи повинні містити такі відомості: вид товариства; предмет і цілі його діяльності; склад засновників та учасників; найменування та місцезнаходження; розмір та порядок утворення статутного капіталу; порядок розподілу прибутків та збитків; склад та компетенцію органів товариства та порядок прийняття ними рішень, включаючи перелік питань, по яких необхідна кваліфікована більшість голосів; порядок внесення змін до установчих документів; порядок ліквідації і реорганізації товариства. Установчі документи відіграють значну роль у діяльності будь-якого господарського товариства, до їх складення не слід підходити формально. Враховуючи те, що чинне законодавство недосконале і суперечливе, його недоліки значною мірою можуть бути компенсовані за рахунок змісту установчих документів. Краще, якщо розробкою документів займаються фахівці.